

var det rigtige, men at Maskineriet burde forbedres for at afskælpe de mange Ulemper, som fulgte med det først vedtagne Maskineri, og de Herrer ville i den Udvalgsbetænkning, som blev afgiven i Folkethinget — jeg troer, det var i Sessjonen 1865 — finde en udførlig Behandling af Alt, hvad der vedrører denne Contingentskat; der er der fremsat Momenter til Forslag, som skulde gaae ud paa at indføre Contingentsystemet som Basis for den Skat, man allerede dengang trængte saa haardt til. Imidlertid var der politiske Omstændigheder, som gjorde, at Rigsdagen dengang blev sendt hjem, inden denne Lov var vedtagen i dette Thing, medens den derimod eenstemmig var vedtagen i Folkethinget. Det var i mine Dine noget af det Vælgeligste for Landets Finantser, at denne Rigsdag blev sendt hjem i 1865, inden man havde faaet denne Lov bragt ud; thi hvis den var kommen ud, er jeg overbevist om, at vore Finantser vilde være i en ikke lidt bedre Tilstand, end de nu ere. Men efterat nu dette var skeet, kom der en Regjeringsverel, og da der saa igjen skulde forelægges Forslag til en Skat, var der fremkommet Ideer til en ny Ordning af Skatten efter Procentsystemet, som fik Magt og Indgang, navnlig under det derom indbragte Lovforslags Behandling her i Thinget, saaledes at der var en meget betydelig Minoritet, der udtalte sig for dette System, medens dog — saavidt jeg erindrer — et Fleertal her i Thinget endnu fastholdt Contingentsystemet og foretrak det; men der var vaet en saadan Tvivl om dette Systems Rigtighed, og om man ikke kunde finde en praktisk Form for Procentsystemet, at der i det andet Thing blev vaet en meget levende Deeltagelse for disse Ideer, saaledes at der endogaa blev et Fleertal for at indføre Procentsystemet; og nu stod Sagen altsaa saaledes, at det ene Thing havde vedtaget Contingentsystemet og det andet Thing Procentsystemet, og derimellem stod Sagen og blev kastet frem og tilbage imellem begge Thing, og den blev da tilsidst afgjort i Fællesudvalg efter en Erklæring fra Finantsministeren, som var kommen til at indsee, at dersom han overhovedet skulde have nogen Skat, blev det absolut nødvendigt, at han tog et Parti; han

besluttede da at erklære, at Contingentsystemet skulde benyttes, og saaledes, efter disse store Vanstueligheder, kom Loven endelig frem. Imidlertid fremkom Finantsministeren, som af den ærede første Taler bemærket, atter i forrige Sessjon med Forslag til en Skat efter Procentsystemet, idet han havde den Overbeviisning, at det var det rigtige, og det forvoldte saa atter stor Strid, idet der var en stor Deel Medlemmer, der vare uenige med ham; der kom atter nye Ideer frem med Hensyn til den rette Gjennemførelse af Procentsystemet, og Folgen deraf blev, at Sagen traf saaledes hen, at det, da Finantsministeren imidlertid blev syg, ikke var muligt at fortsætte Forhandlingen derom; Resultatet blev, at Rigsdagen blev sluttet, uden at Skatteloven udkom. Dette er efter min Overbeviisning det Næstværste, der er skeet for Landets Finantser, at vi ikke fik denne Skattelov ud. Thi, mine Herrer, det er en fuldstændig Nødvendighed under de hos os bestaaende Forhold og efter Alt, hvad der er passeret siden Krigen i finantsiel Henseende, at vi maae have en saadan Skat, som her er foreslaaet. Nu har man sagt: Kunde det ikke gjerne vente til næste Sessjon? Men dertil skal jeg svare: Nei, det kan paa ingen Maade opsættes til næste Sessjon, dersom vi ikke ville ind i en for vort hele Finantsvæsen fuldstændig uholdbar Tilstand. Jeg maa paa det Bestemteste fastholde dette, at det er absolut nødvendigt, at en saadan Skat fremkommer nu og bliver vedtagen nu i denne Sessjon; og saa vil jeg bede de Herrer betænke, om det ikke er et meget misligt Standpunkt, at man, hvor en saadan Nødvendighed er givet, til det Yderste holder fast paa sine Anskuelser, om at der udredes lidt for Meget paa den ene Maade eller lidt for Lidt paa den anden, om at Forslaget bør gjælde for een Ligning og ikke for to Ligninger, og om at der bør skee en lille Forandring i Scalaen, eller lignende Ting. Jeg skal henstille, om dette giver tilstrækkelig Grund til aldeles at stille det hen i det Uvisse, om et saadant Bidrag til Landets Finantser skal blive vedtaget eller ikke. Nu ere vi efter lange Forhandlinger kommen til Ende af denne Sessjon, og det er kommet til at staae paa et